

vil blive nødt til ſom ofteſt, for juſt ikke at ſige altid, at forſyne ſig med en Sagfører iſorveien og alſaa altid, hvad enten det bliver nødvendigt at have ham eller ikke, føre en Sagfører med ſig; hvorimod han efter Mindretallets Forſlag trygt kan møde for Landvæſenſcommiſſionen uden at medtage nogen Sagfører; han kan da afvente, hvad Reſultatet vil blive af Forhandlingen for Landvæſenſcommiſſionen, og bliver ſaa Reſultatet, at der ſkal føres Vidner for den ordinaire Ret, ja, ſaa kan han komme til at beſoſte en Sagførers Møde for ſig her i dette Tilfælde. Vi ville alſaa heraf ſee, at efter Fleertallets Forſlag vil den, ſom frygter ſin Modparts Dygtighed i at argumentere for en Landvæſenſcommiſſion, have den ſtorſte Opfordring til altid at medbringe en Sagfører for Landvæſenſcommiſſionen, hvorimod han efter Mindretallets Forſlag kun vil være i den Nødvendighed at engagere og beſoſte en Sagfører, naar der ſkal føres Vidner for ſelve Retten. Den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) rettede det Spørgſmaal ogſaa til mig, om jeg nogenſinde havde ſeet Meddomsmænd overſtemme den ordinaire Dommer; herpaa kan jeg ſvare, at jeg ikke alene har ſeet det een, men flere Gange, endſogſaa i Livſager; jeg har ſeet Meddomsmændene overſtemme Dommeren i flere Tilfælde, og at Overretten har ſtadsæſtet Meddomsmændenes Kjendelse imod Underdommeren; men jeg vil hertil føie, at deraf kan man ikke drage nogen Slutning med Henſyn til de Tilfælde, hvor det kommer an paa egentlige juridiſke Spørgſmaal og de juridiſke Reglers Dpreholdſe; thi her kan man ikke forudsætte, at den Dom, ſom Meddomsmændene afgive, er rigtigere end den, ſom afgives af det retslærde Medlem. Men de Herrer maae vel ſjelne imellem, at der ikke her handles om Landvæſenſcommiſſionſagers Afgjørelſe eller egentlige Behandling; der handles vel om Tilveiebringelſen af factiſke Dplyſninger, men det er under viſſe lovbeſtemte Regler, at diſſe Dplyſningers Tilveiebringelſe ſkal komme frem, og der handles kun om Spørgſmaalet om ſelve Vidneførelſen, om den rette lovbeſtemte Jagtagelſe af de lovbeſtemte Regler, og ikke om Be-

viſets Gyldighed eller Ikke-Gyldighed, ikke om det factiſke Indhold af Dplyſningerne. Bedømmelſen af Betydningen af de tilſtedeværende factiſke Dplyſninger vedkommer ſo aldeles ikke ſelve Vidneførelſen eller den Ret, for hvilken Vidneførelſen ſkeer, men det tilkommer Landvæſenſcommiſſionen ogſaa ved Antagelſen af Mindretallets Forſlag, og man kan derfor ikke paaberaabe ſig, at en ſundere praktiſk Sandskulde ved Afgjørelſen af diſſe Spørgſmaal findes hos de praktiſke Landvæſenſcommiſſairer end hos den retslærde Dommer. Denne Argumentation hører aldeles ikke herhen og kan ikke ſtøtte Fleertallets Forſlag.

Alberti: Den ſidſte Taler har ikke refereret § 12, ſaaledes ſom den er foreſlaaet af Fleertallet, rigtig. Han har nemlig glemt at gjøre opmærkſom paa, at naar den ene Part forlanger Vidneførelſe for Landvæſenſcommiſſionen, ſaa kan den anden Part proteſtere; den anden Part er ikke pligtig at finde ſig i den førſte Parts Begjering; men naar den anden Part proteſterer, ſaa ſkal Commiſſionen aſſige Kjendelſen, og alſaa kan man ikke ſaaledes, ſom den ærede ſidſte Taler paaſtod, ſige, at det ſtaaer i den ene Parts Magt at fremkalde en Vidneførelſe for Landvæſenſcommiſſionen; det følger ikke af Udvalgets Fleertals Forſlag. Det er fremdeles en urigtig Opfattelſe af hele Lovforſlaget, naar den ærede ſidſte Taler vil gjøre gjældende, at Parterne altid maae være belavede paa at møde med Sagfører for Landvæſenſcommiſſionen. Jeg vil tilbagefalde i Grundringen, hvad der ſtaaer i § 10, hvor der ſiges om Commiſſionen, at den ſkal gjøre Parterne opmærkſomme paa alle de Dplyſninger, ſom behøves til den rette Opfattelſe af Sagen; alſaa naar den ene Part fører Vidner og den anden Part møder uden Sagfører og ikke ſtiller de fornødne Vidneſpørgſmaal, ſaa er Landvæſenſcommiſſionen ikke blot berettiget, men forpligtet til at ſige til den ubekyttede Part: de og de Dplyſninger ville vi have, det er retteſt at ſaae Vidnerne ſpurgte derom. Fremdeles ſtaaer der i § 12, den ſelvsamme Paragraph, vi her have under Forhandling, at Landvæſenſcommiſſionen kan af egen Drift forelægge Vidnerne